

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

V. De Privatione Beneficij & Depositione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

gistratu Seculari, *citt. Molina disp. 12. n. 3. & Palao p. 20. n. 11.* Cujus auctoritate, si Jure Civili (etiam à sacris Canonibus generaliter recepto, *can. Omnes 6. q. 1.*) indicta infamia abolita sit, in ea fundata irregularitas cessat; ut persona pristinae famae sic restituta ad Ordines & beneficia Ecclesiastica sine alia dispensatione valeat promoveri. Si infamia sit Juris Canonici, non solum generatim Civili irrogatam approbantis, *can. Omnes cit.* sed specialiter sive particulari dispositione statutis: ut ea quam haereticus, usurarius manifestus, binas nuptias simul contrahentes, Cardinalem hostiliter persequentes &c. incurrunt, imposita fuit, restitutione famae, Principis secularis auctoritate facta, quoad effectus Canonicos non aboletur ad Ordines & beneficia opus sit Apostolicâ dispensatione, *citt. Suarez s. 2. n. 10. & Laiman. cap. 4. n. 10.*

64. Infamia solius facti, ex quantumcunque enormi crimine orta, factò contrariò sive publicâ constanti & triennio saltem continuatâ vitæ emendatione aboletur, ut cum Panormit. *in c. Inquisitionis cit. n. 3. Sylvestro, V. Infamia n. 11. & Claro s. fin. q. 21. n. 1. docent citt. Garcias cap. 8. n. 64. Molina Disp. 10. n. 1. & Suarez n. 6. & colligitur ex can. Si duo. 35. q. 6. verbis, Infames effecti, donec ab incestu crimine desistant, apertèque traditur can. Nunquam 3. dist. 56. ubi relatus D. Chrysostomus, Ad meliora, inquit, conversum nequaquam prior vita commaculat. Ratio est; quia infamia, quæ ex factò nascitur, factò adhæret, eoque vitæ in melius mutatione abolitò ac cessante, etiam ipsa cessat & aboletur, c. Cum cessante 60. de Appellat. ut ad Ordines, dignitates, beneficia & officia quæcunque aspiranti dispensatio necessaria non sit. Unde eam,*

quæ solius facti infamiam inducitur, propriè dictam irregularitatem esse, meritò negat *citt. Laiman. n. 10. in fine*, quòd inllat ejus, quæ in ætatis defectu fundatur, non sit perpetua, & cum infamia aboleri valeat sine ulla dispensatione, contra, quàm solent cateræ ac propriè dictæ irregularitates.

ARTICULUS V.

De Privatione Beneficii & Depositione.

SUMMARIUM.

- 65. Privatio beneficii aliquando incurritur ipsò Jure,
- 66. Clerico criminoso ejus titulum,
- 67. Non etiam possessionem sine sententiâ declaratoria auferente:
- 68. Aliquando sententiâ condemnatoriâ judicis,
- 69. Ob varia crimina eam infligentia.
- 70. Depositio ab Ordine, officio & beneficio remouet:
- 71. Et aliquando similis est privationi beneficii,
- 72. Et suspensioni: à qua differt duratione.
- 73. Privilegia Fori & Canonis non semper aufert.
- 74. Aliquando ab Episcopo relaxatur.
- 75. Ei varia crimina etiam hodie obnoxia sunt.

Undecimò Inhabilitas ad dignitates, beneficia & officia Ecclesiastica obtinenda, c. Quicumque 2. §. Heretici, c. Statutum 15. de Heretic. in 6. & Privatio legitimè obtentorum, cc. *citt. &c.* Hæc autem privatio duobus modis induci potest ac solet.

Aliquando

Aliquando ipsò Jure, eam crimini si-
ve ejus perpetratiioni annexente & reo
infigente: cujusmodi privationem in-
ducentia crimina, præsentì Rubricæ sub-
jectis textibus expressa, sunt cades Resto-
ris vel beneficiari Ecclesiæ, in qua bene-
ficiū obtinetur, *c. In quibusdam* 12.
hostilis persecutio, percussio aut capti-
vatio alicujus S. R. E. Cardinalis, ad eam-
ve cooperatio, *c. Felicit* 5. in 6. percus-
sio, persecutio &c. Episcopi, *Clement.*
1. Violenta detentio personæ Ecclesia-
sticæ ad effectum extorquendæ ab ea re-
nuntiationis beneficii, vel impediendæ
comparitionis apud sedem Apostolicam,
Clement. Multorum 2. & per multa alia,
quæ propriis locis attigimus & plenâ ma-
nu congesta referunt Azor p. 2. *Instit. Lib.*
7. cap. 17. q. 1. Corrasius p. 1. *de Benefic.*
cap. 8. & Vallenf. *Lib. 2. de Benef. Tit.*
23. à n. 10. & *tit. 24. à n. 1.*

66. Hujus autem, si ve ipsò Jure inductæ
privationis notabiles effectus sunt. Pri-
mò enim ipsò criminis perpetrati factò
amittitur titulus seu proprietas beneficii;
ut hoc vacet & ante omnem judicis sen-
tentiam impetrari ab alio possit, *arg. c.*
Licet 28. *de Prab. & dignit. in 6.* Se-
cundò, ita privatus ex beneficio ab ipso
criminis commissi die provenientes fru-
ctus non facit suos, eosque restituere
tenetur, *Extravag. Cum detestabile* 2.
inter com. de Simonia. Tertiò, bene-
ficiū is, qui ita privatus est, tanquam
non suum ex causa permutatiōis, in fa-
vorem &c. resignare amplius non potest,
Rebuffus *de Pacif. possess. à n. 261.*
Quartò, si beneficio ita privatus moria-
tur, non tanquam per obitum, sed tan-
quam ex delicto vacans debet impetrari;
quod beneficii titulus & proprietas ante
obitum jam fuerint amissa, Azor *cap. cit.*
n. 2. & Barbosa *de Offic. Episc. alleg. 57.*
67. à n. 253. Ipsam tamen beneficii posses-

sionem delinquens statim dimittere, juxta
dicta n. 18. non tenetur: sed in ea per-
severare potest, donec super beneficii &
fructuum retentione impetret dispensa-
tionem, vel ejusmodi criminum alicujus
perpetrati reus per sententiam à judice
competente declaratur, Felinus in *c. Ru-*
dolphus 35. *de Rescript. n. 38.* Sotus *Lib.*
2. *de Justit. q. 6. art. 5.* Covarruvias p.
2. *de Sponsal. cap. 6. §. 8. n. 8.* Gutti-
rez *Lib. 2. de Canon. cap. 5. n. 28.* A-
zor *cit. cap. 17. q. 3.* & Piaficus *Prax. p.*
2. *Episc. cap. 4. art. 14. n. 18.*

Aliquando beneficii privatio, licet 68.
Jure decreta sit, clerico tamen criminis
reo ab eo non inflicta si ve annexa est ipsi
criminis perpetratiōi: sed à judice inflig-
genda est per sententiam condemnato-
riam, quâ ille non solum crimen com-
mississe declaratur: sed in istius pœnam
privatio si ve ademptio beneficii expressè
irrogatur, Innocentius in *c. Qualiter* 18.
de Accusat. & Piaficus *cit. n. 16.* quâ
sententiâ cum beneficii titulus primùm
amittatur & inducatur vacatio, ante eam,
etiam post crimen commissum & in judiciū
jam deductum, beneficium ab alio non
impetrari, ex causa autem permutatiō-
nis aliòve modò resignari potuit à reo:
qui etiam fructus ante sententiam perce-
prosecit suos, & restituere post eam non
tenetur, Covarruvias p. 2. *de Sponsal.*
cap. 6. §. 8. n. 8. Laiman. *Lib. 4. Tract. 2.*
cap. 17. n. 2. & Pirrhing *ad Rubric. de*
Concess. Prabend. n. 27.

Hujusmodi autem privationis pœ-
næ, licet casibus duntaxat Jure expressis,
& à *citt.* Azor *cap. 18.* & Vallenf. *Lib.*
3. *tit. 11. à n. 2.* relatis locum esse, com-
munis DD. assertio sit, crimina tamen,
quæ eam merentur, in specie referri aut
sub una Regula comprehendi omnia non
posse: imò expressis similitum, sed gra-
vium duntaxat criminum reis eam impo-
ni posse.

ni posse, existimant Panormit. in c. *At si clerici* 4. de *Judiciis* n. 38. Selva p. 3. de *Benef.* 9. 3. n. 2. & Garcias p. 11. de *Benef.* cap. 10. n. 3. qui tamen judicem monent, recentiora potius Jura & curiarum praxia, quam veteres canones attendendos; quod hi ad privationis ac depositionis poenas multò, quam nostrorum temporum corruptio fert, sunt pro-niores.

70. Dnodecimò, Depositio simplex, quæ clericus perpetuò removetur vel ab Ordine vg. Sacerdotali aut Episcopali, c. *At si clerici* 4. de *Judiciis*, non quoad characterem; quia hic indelebilis est; *can. Oshenditur* 30. *dist.* 4. de *Consec.* sed quoad exercitium sive executionem, vg. celebrationem, ordinationem, absolutionem poenitentis, Suarez de *Censur.* *disp.* 30. f. 1. vel à beneficio vg. à parochia, sive ejus administratione & fructuum perceptione, c. *Ut clericorum* 13. *V. Si quis, de Vita & honest.* & c. *Insinuatù* 13. de *Simonia*, & ipsò etiam beneficii titulò, Gonzalez in c. *Si quis* 2. de *Clerico excom. ministr.* n. 7. vel ab officio, vg. à Sacramentorum administratione & jurisdictione, c. *Latores* 4. de *Cleric. excom. ministr.* & c. *Ut clericorum* cit. §. *Pralati*: vel ab officio simul & beneficio, c. 1. de *Homicid.* in 6. Gonzalez n. 7. cit. Unde

71. Patet primò, beneficii Privationem speciem quandam aut simillimam esse Depositioni à beneficio; cum utraq; beneficii titulus auferatur; ut proinde depositio non immeritò à Panormitano ejusdem privatio quandoque nominetur, apud Suarez *Disp.* 30. de *Censur.* f. 1. n. 4. licet, ultra privationem possessi, ad idem & alia beneficia obtinenda inducat inhabilitatem, ut *idem* n. 5. observat.

72. Patet secundò, Depositionem affinem etiam esse Suspensioni; quia, licet aliquando cum ista à DD. & Jure etiam

confundatur, propriè tamen accepta differt; quòd non sit poena medicinalis; cum naturâ suâ sit perpetua, & sine remissionis spe inferatur: & quòd ab officio & beneficio ipsomet removeat, & non, ut suspensio, illius exercitiò duntaxat & illius administratione, fructuumque perceptione: sed, ut ipsium nomen indicat, per se ipsâ radice sive officio & munere, ipsòque beneficii titulò & quasi dominio privet, Suarez cit. f. 1. n. 4. & 7. Laiman, *Lib.* 1. *tract.* 8. p. 3. cap. 5. n. 2. & Gonzalez cit. n. 7. Cui non offuscit; quòd à beneficio perpetuò suspensus id etiam amittat; cum beneficium habere non debeat, qui ejus fructuum perceptione perpetuò est interdictus; quia hujusmodi suspensionis vi id non ipsò Jure, ut qui à beneficio est depositus, amittit; atque idcirco, suspensione relaxatâ, beneficium retinet sine nova collatione: quæ deposito necessaria est ad ejus retentionem, Suarez cit. n. 4.

Privilegia tamen Fori & Canonis, si eorum ademptio in sententia non exprimitur, ita depositus retinet, ut colligitur ex c. *Cum non ab homine* 10. de *Judiciis*; ex cujus dispositione curiæ Seculari clericus depositus non permittitur, nisi, crecente contumaciâ propter, incorrigibilitatem degradetur, Panormit. in c. *At si clerici* cit. §. *De adulteris*, n. 2. Navarrus *Manual.* cap. 27. n. 31. Suarez f. 1. cit. n. 8. & Barbosa de *Offic. & potest. Episc.* alleg. 110. n. 3.

Quantumvis autem Depositio natura suâ perpetua sit, nihilominus Episcopus cum clericis, ob adulterium & crimina, eò non graviora, depositis, post peractam poenitentiam dispensare, eòsque in pristinum statum restituere potest, ex concessione Alexandri III. c. *At si clerici* & §. *De adulteris* cit. Panorm. in §. cit. à n. 1. Laiman, n. 5. Barbosa n. 8. & Gonzalez

Gonzalez in §. cit. n. 1. ob tale aliquod crimen depositorum restitutionem, sede vacante, Capitulo adstruens, cum est. Panormit. n. 17.

Neque obstat; quod depositus sit infamis, can. Infames 17. ibi, Pro sceleribus suis ab Ecclesia depulsos, 6. q. 1. clericos autem infamia notatos famæ restituere solus Papa, non etiam Episcopus possit, arg. c. Cum te 23. de Sent. & re judic. & l. 1. §. 10. ff. de Postul. Verum, quia his textibus Principi directa solùm famæ restitutio reservatur; ea autem, quæ indirectè & per consequentiam quandam fit, §. cit. V. Pro qua. Prætori permittitur, clericum propter ejusmodi adulterium depositum pristino gradui & famæ restituere Episcopus, licet nequeat directè, indirectè tamen valebit, in casu à Jure concessio dispensandò in sententia, ex qua infamia est orta, ut in §. De adulteris cit. notat Panormit. n. 15. Quando autem hæc orta est ex facto seu crimine clerici, istò per pœnitentiam delictò, tollitur etiam ipsa, juxta dicta n. 64. ut non impediatur ab Episcopo faciendam restitutionem.

75. Crimina perpetuæ depositionis pœnæ Jure obnoxia à sacrorum Canonum Interpp. & DD. aliis permulta recensentur. Mihi cum Panormit. inc. At si clerici cit. à n. 33. Laiman. Lib. 1. tract. 5. p. 3. cap. 5. n. 2. & Palao Tract. 29. disp. 4. p. ult. n. 4. statuendum videtur discrimen inter tempora; quantumvis enim priscorum canonum priscis ac severioris disciplinæ moribus accommodatus rigor homicidium, furtum, perjurium, adulterium & his majora quævis: imò & minora crimina, arg. §. De adulteris cit. depositionis pœnâ vindicant: nostrò tamen, eoque non optimò ævò eâ animadverti in clericos non solet, nisi rei sint criminum valde enormium sive salium, quæ non

solùm naturâ & objectò, sed circumstantiis quoque & adjunctis qualitatibus ponderatis publicè valdè scandalosa & atrocita præsenti judicis arbitriò reputantur, ut vg. homicidium voluntarium ac præmeditatum, adulterium vel stuprum violentum, furtum sacrilegum rei pretiosa, notoria, & insuper habitis monitionibus, continuatè fornicationes, ut colligitur ex c. Si autem 6. de Cohabit. cler. & mul. Trident. Sess. 22. de Observand. in celebr. Miss. & Sess. 25. cap. 14. de Reformat.

ARTICULUS VI.

De Pœna Degradationis.

SUMMARIUM.

76. Ista clericus privatur ipsò statu clericali:
 77. Vel solùm verbaliter sive per solennem sententiam:
 78. Quâ ille à Papa vel proprio Episcopo,
 79. Aliis Episcopis & viris Ecclesiasticis presentibus,
 80. Votumque decisivum habentibus,
 81. Et unanimiter consentientibus, statim illò dejicitur.
 82. Vel etiam realiter sive per sententiam solemnem executionem:
 83. Quâ peractâ, clericus curiæ Seculari relinquatur,
 84. Cum intercessione pro eo, ad Ecclesiasticam mansuetudinem ostendendam potius,
 85. Quam ad irregularitatem evitandam, interpositâ.
 86. De Jure degradantur soli clerici incorrigibiles,
- D d a

§7. Etiam